

BESTAAT DE KOSTENMAATSCHAP EIGENLIJK WEL?

Samenwerken met mate(n)!

Neemt uw onderneming deel in een kostenmaatschap? Zorg er dan wel voor dat u aan de voorwaarden voldoet! Is de kostenmaatschap alleen opgericht om een kostenverdeling over de verschillende maten te maken? Wat zijn de gevolgen voor de BTW? En wat is het belang van een verdeelsleutel? Kortom: een kostenmaatschap kent heel wat valkuilen. Pas op dat u daar niet in valt!

Eenieder die zelfstandig een economische activiteit verricht, wordt voor de BTW als ondernemer aangemerkt. Naast natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen ook samenwerkingsverbanden als ondernemer worden aangemerkt. Voor een samenwerkingsverband geldt de eis dat die als zodanig als zelfstandige entiteit naar buiten toe optreedt. Dit is bijvoorbeeld het geval als het samenwerkingsverband naar derden toe onder één naam optreedt. Van het verrichten van een economische activiteit is sprake als het samenwerkingsverband deelneemt aan het economische verkeer doordat het met enige regelmaat leveringen en/of diensten tegen vergoeding verricht.

Iets

Een maatschap is zo'n samenwerkingsverband dat als voor ondernemerschap voor de BTW kan kwalificeren. Twee of meerdere personen (de maten) verbinden zich via een overeenkomst om iets in gemeenschap te brengen, met het oogmerk om het daaruit ontstane voordeel met elkaar te delen. De maten hoeven zelf geen ondernemer voor de BTW te zijn. Ze kunnen dus voor de BTW vrijgestelde

prestaties leveren. Als een maat, naast zijn werkzaamheden voor de maatschap ook zelfstandig andere werkzaamheden verricht, kan hij voor dat deel ondernemer voor de BTW zijn. Voorwaarde hierbij is wel dat de vergoeding die de maat ontvangt van de maatschap, niet afhankelijk is van de winst van de maatschap.

Spaak

Wanneer partijen de maatschap enkel gebruiken voor het verdelen van gemaakte kosten, in het kader van een zogenoemde 'kostenmaatschap',

“ **Kostenmaatschap bestaat niet voor de BTW** ”

voldoen zij niet aan de definitie van een maatschap. Van een oogmerk om het ontstane voordeel uit de gemeenschap te verdelen is namelijk geen sprake. In dat geval gebruiken de partijen de maat-

Een huisartsenpraktijk als kostenmaatschap

Binnen een huisartsenpraktijk slaan twee maten Aalbers en Bakker (ieder 50%) de kosten voor de huur van het pand en de brandverzekering om volgens het leerstuk van kosten voor gemeene rekening. Aalbers is hierbij penvoerder. Als zij aan alle voorwaarden voor toepassing van het leerstuk voldoen, hoeft Aalbers voor het omslaan van de kosten geen BTW in rekening te brengen aan Bakker.

schap oneigenlijk. Desondanks komt de (verwarrende) term 'kostenmaatschap' veelvuldig voor, maar voor de BTW bestaat een kostenmaatschap niet. Bij het toetsen van de kostenmaatschap aan de elementen voor ondernemerschap (eenieder, die zelfstandig, een economische activiteit verricht) moet u concluderen dat de kostenmaatschap als zelfstandige entiteit naar buiten toe kan optreden. Dit doet zij bijvoorbeeld ten aanzien van werknemers of leveranciers. Op deze manier voldoet u dus aan de elementen eenieder en zelfstandig. Het loopt voor de kostenmaatschap spaak bij het derde element: de aanwezigheid van een economische activiteit. De kostenmaatschap verricht namelijk geen prestaties tegen vergoeding. De kostenmaatschap streeft dan ook niet naar het behalen van opbrengst. Bij een kostenmaatschap is er voor BTW-doeleinden over het algemeen geen sprake van ondernemerschap,

waardoor de kostenmaatschap meestal buiten het bereik van BTW-heffing blijft.

Transparant

Of heffing van BTW aan de orde is, blijft afhankelijk van de feiten en omstandigheden. Op basis van deze feiten en omstandigheden kan de Belastingdienst toch menen dat het doorbelasten van kosten of het uitlenen van personeel aan de medematen binnen de kostenmaatschap een prestatie tegen vergoeding vormt. Oftewel, dat er sprake

Verdeelsleutel kunt u niet zomaar wijzigen

is van een economische activiteit. Als de fiscus hiertoe besluit, merkt de Belastingdienst de bedragen die de maten aan de kostenmaatschap hebben betaald aan als vergoeding voor verrichte diensten in plaats van een (onbelaste) kapitaalstorting. Afhankelijk van het toe te passen tarief op de dienst, is de vergoeding met 6% of 21% belast.

De Belastingdienst kan ook van mening zijn dat de maten onderling aan elkaar prestaties verrichten. Fiscaal gezien kijken zij dan 'door de kostenmaatschap heen' omdat deze transparant is. De fiscus belast de maten dan tegen 6% of 21% voor hun prestaties en niet de kostenmaatschap zelf. Als er geen (volledig) recht op aftrek van voorbelasting bestaat bij de samenwerkende partijen in een kostenmaatschap, vormt de in rekening gebrachte BTW een onwenselijke kostenpost. Dit is bijvoorbeeld het geval in de medische sector of bij onderwijsinstellingen omdat zij vaak niet (volledig) belast presteren.

Evenredig

In de kostenmaatschap moet u gemeenschappelijke kosten onderbrengen door de samenwerkende partijen. Eenzelfde resultaat, maar met minder risico, is te bereiken via het leerstuk van kosten voor

gemene rekening. Bij toepassing van dit leerstuk maakt u de kosten ten behoeve van verschillende ondernemers, maar draagt in eerste instantie één van de partijen deze kosten. Daarna slaat u deze kosten om over de partijen volgens een vaste verdeelsleutel. Daarbij moet de penvoerder, degene die de kosten omslaat, zelf een deel van de kosten dragen. Op basis van rechtspraak is het wel mogelijk om een verdeelsleutel af te spreken waarbij één van de partijen 7% draagt en de ander 93%. Doorbelasten van 100% van de kosten is niet mogelijk. Bovendien is het noodzakelijk dat het risico van de kosten de partijen aangaat volgens een overeengekomen verdeelsleutel. Ook de risico's met betrekking tot de loonkosten moet u delen. Tot slot moet u de kosten evenredig over de verschillende partijen verdelen, zonder een winstopslag te hanteren. Als u aan deze voorwaarden voldoet, blijft het omslaan van de kosten over de partijen buiten het bereik van BTW-heffing. Het omslaan van de kosten vormt dan geen dienst voor de BTW, waardoor u geen BTW in rekening hoeft te brengen. Het voordeel is hierbij het grootst voor ondernemers die vrijgestelde prestaties verrichten. Voor hen vormt de BTW namelijk een kostenpost.

Vooraf

Een vooraf overeengekomen verdeelsleutel kunt u niet meer wijzigen als er zich wijzigingen in de feitelijke omstandigheden

Penvoerders en de kosten van de maatschap

Tandartsen Aalbers en Bakker delen de personeelskosten van een tandartsassistente, via kosten voor gemene rekening. Aalbers is aangewezen als penvoerder. De twee hebben samen besloten de kosten in de komende 3 jaar als volgt te verdelen: Aalbers draagt 30% en Bakker 70%. Al na een jaar blijkt dat de verdeling geen goede weerspiegeling is van de werkelijke behoeften: 50/50 zou een betere verdeling zijn. Aalbers en Bakker kunnen de verdeelsleutel na een jaar, volgens de staatssecretaris, niet meer aanpassen.

voordoen. De verdeelsleutel blijft geldig voor de gehele periode dat er 'gezamenlijkheid' bestaat. Op deze regel heeft de staatssecretaris één uitzondering geformuleerd: er kan opnieuw een overeenkomst worden afgesloten met een gewijzigde verdeelsleutel als er zich een wijziging voordoet in de 'gezamenlijkheid', door toe- of uittreding of fusie van partijen betrokken bij de gezamenlijkheid.

Voor de BTW bestaat de kostenmaatschap niet. Er is over het algemeen geen sprake van ondernemerschap omdat er geen

Kosten 100% doorbelasten kan niet

prestaties worden verricht tegen vergoeding. Op basis van omstandigheden van het geval kan de Belastingdienst mogelijk anders oordelen. In veel gevallen kunt u de kostenmaatschap vervangen door een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening'. Hiermee kunt u BTW-heffing voorkomen. In eerste instantie draagt dan één van de partijen de kosten, waarna u de kosten omslaat. De penvoerder moet zelf ook een deel van de kosten dragen en het risico van de kosten moet de partijen aangaan volgens een vooraf overeengekomen verdeelsleutel, die u in principe niet meer kan wijzigen. De kosten moet u evenredig over de verschillende partijen verdelen, zonder een winstopslag te hanteren.

Risico

Wanneer u als ondernemer een verdeling van kosten voor gemene rekening heeft en wilt weten of u aan alle voorwaarden voldoet, kunt u de overeenkomst voor de ingangsdatum voorleggen aan de Belastingdienst. Zo voorkomt u het risico dat de Belastingdienst een naheffingsaanslag BTW oplegt.

Mr. Carola van Vilsteren, Van Vilsteren BTW Advies, tel.: (026) 707 17 10, e-mail: info@btwadvis.com, www.btwadvies.com